

Ceramische Kunst in den Indischen Archipel.

worden, vallen soms op door hun mooie lijn.

De kendi of kruik, die het vocht koel houdt en uit de tuit waarvan de Inlander zich het drinkwater in de keel giet, is reeds genoemd. Maar dit voorwerp heeft tal van variaties in vorm, kan van een tuit voorzien zijn of niet. In de buigigheid van het eigenlijke vat, de lengte en dikte van den als handvat dienenden hals, de knop- en dekselvormen zijn belangrijke verschillen te constateeren.

De wit aarden kendi van Rembang kan soms in het midden een versierende relief-rand hebben, is aan den hals van een bul-tigen knop voorzien. Soms is de hals-opening tulp-vormig verwijd. De versierde kruiken van Plèrèd, waar bekwame pottenbakkers wonen, hebben vormen als vruchten, vazen, e. d. We hebben reeds gezien, hoe in Sumatraansche kendi's de kalebas-stijl wordt gelegd, hoe bij de kendi pratoelâ hals en tuit bovenaan vlak bij elkaar staan.

Bezie dan de afbeelding van de Balische waterkruiken! Men zou dadelijk kunnen zeggen, dat deze voorwerpen bij de bevolking meer als objets d'art, dan als simpele gebruiksdingen gelden. Welk een excentrieke afwijking van het gewone model! Die eigenaardige platheid van het vat, de overgang van lichaam in langen hals, en de breede knop, die van een deksel voorzien is, de polychrome beschildering, de versiering met den rechtopstaanden tuil van vergulde, met

spiegeltjes belegde bloempjes, dat alles duidt klaar op der Balineezen zin voor zwierigen smuk. Aan de Balische kendi wordt dan ook dikwijls veel minutieuze arbeid ten koste gelegd.

De Javaansche gentong of genoek, een buikige martavaan met breede, volle zwelling in het midden, en dienend voor het bewaren van drink- of waschwater, bevat gewoonlijk geen andere ornamenten, dan de roode slinger- of zigzagranden, met watoe-

poeroe-kleurstof opgebracht.

Slanker van vorm is de djemboeng, die vooral in waterarme streken van Oost-Java wordt gemaakt als een vat, hetwelk noodig is, om er het drinkwater uit verre méertjes mee te halen. De djemboeng heeft geen enkele versiering, maar is een sieraad voor de vrouw, die haar op het hoofd draagt. Ze heeft geen voetstuk en toont de breedbochtende lijnen van een bijna bolvormig lichaam, en een korten hals met coquet-kleinen rand. Ze is gemaakt naar het

doel, waarvoor ze bestemd is, naar het evenwicht, dat zij, gevuld met water, hebben moet op den opgebonden haardos van de Inlandsche vrouw. Er zit iets vreemd-pittigs in het model van dit lichtroode, aarden vat, iets, dat geheel buiten het conventionele is.

De aarden lamp was in oude tijden niet alleen op Java in gebruik, diende ook in Midden-Sumatra bij feestelijke gelegenheden tot verlichting van de Maleische woning.

KENDI'S VAN BALI.